

Veřejný ochránce práv

OMBUDSMAN

**Informace o činnosti podávaná veřejnou ochránkyní práv
dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném
ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o veřejném
ochránci práv“)
za první čtvrtletí roku 2014**

Dne 14. února 2014 mě Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky zvolila veřejnou ochránkyní práv a složením slibu dne 18. února 2014 jsem se ujala výkonu funkce.

A. Počty podnětů, šetření

V prvním čtvrtletí roku 2014 bylo doručeno celkem **2027** podnětů, což je o **230** méně než ve shodném období loňského roku. Počet podnětů v oblasti veřejné správy se nepatrně snížil - obdrženo **1138** podnětů je o **186** méně než v prvním čtvrtletí roku 2013. Procento podnětů směřujících mimo působnost, kterou vymezuje zákon o veřejném ochránci práv, zůstal bez výrazných změn (I.Q 2014 [889; 44%]; I.Q 2013 [933; 41%]).

Z toho bylo doručeno celkově **79** podnětů s námitkou nerovného zacházení ze strany veřejné správy a soukromých osob. Diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona se týkala **41** podnětů. V oblasti ochrany před diskriminací byla poskytnuta součinnost mezinárodním subjektům či vnitrostátním orgánům celkově v **15** případech.

Bylo uskutečněno **6** systematických návštěv v agendě dohledu nad omezováním osobní svobody. V souvislosti s působností v oblasti sledování zajištění cizinců a výkonu správního vyhoštění bylo předloženo **678** rozhodnutí k monitoringu. Byl proveden jeden doprovod, při němž bylo sledováno vyhoštění cizince.

V agendě veřejné správy bylo opětovně nejvíce doručených podnětů z oblasti sociálního zabezpečení – 326, z oblasti stavebního řízení a územního plánování – 109 a z oblasti vězeňství, policie a armády – 81.

B. Činnost ochránce

B.1 Veřejná správa

V oblasti veřejné správy byla v prvním čtvrtletí roku 2014 vydána zejména tato doporučení a stanoviska:

B.1.1 Příspěvek na živobytí a přídavek na dítě po opuštění dětského domova

Podnět s žádostí o pomoc předložil stěžovatel, který po dovršení osmnáctých narozenin opustil dětský domov a našel si samostatné bydlení. Vzhledem ke svému studiu požádal o **dávky pomoci v hmotné nouzi**. Úřad práce České republiky, krajská pobočka pro hl. m. Prahu (dále jen „úřad práce“), jej vyzval, aby doložil potvrzení dětského domova o tom, že již nemůže v dětském domově setrvat. Z důvodu opuštění dětského domova úřad práce odňal stěžovateli **přídavek na dítě**.

Z provedeného šetření vyplynul závěr, že **požadavek úřadu práce na doložení potvrzení dětského domova o nemožnosti v něm setrvat je nepřiměřený** a v rozporu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi (zákon č. 111/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Je právem, nikoliv povinností nezaopatřeného dítěte, pokračujícího ve studiu, setrvat do 26 let dobrovolně v dětském domově i po nabytí zletilosti a ukončení ústavní výchovy. Úřad práce při hodnocení nároku na příspěvek na živobytí nemá přihlížet k tomu, že se nezaopatřené dítě rozhodlo dětský domov opustit.

Úřad práce postupoval také v rozporu se zákonem o státní sociální podpoře (zákon č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů), pokud stěžovateli odňal přídavek na dítě. Při splnění zákonných podmínek má dítě na přídavek na dítě nárok. V případě, že jde o nezletilé nezaopatřené dítě v dětském domově, vyplácí se dávka dětskému domovu, který dítě také zastupuje v řízení o dávce. Poté, co **dítě nabude zletilosti, neztrácí nárok na přídavek na dítě**, pouze se mění příjemce dávky, neboť od nabytí zletilosti již může být přídavek na dítě vyplácen samotnému dítěti. Výplatu dávky dětskému domovu úřad práce zastaví.

Úřad práce se s těmito závěry ztotožnil. Za účelem předcházení obdobným situacím přijal vnitřní pokyn, z něhož plyne povinnost poskytovat sociální poradenství a písemně zaznamenávat jakékoli jednání s klientem.

B.1.2 Umístění opatrovaného do pobytového zařízení sociálních služeb

Šetřen byl podnět předložený profesionály, pracujícími dlouhodobě v terénu s konkrétní osobou s omezenou svéprávností a opatrovanou Úřadem městské části Praha 6. Stěžovatelé namítali, že veřejný **opatrovník rozhodl o umístění opatrovaného do domova se zvláštním režimem (pobytová sociální služba), navzdory aktuálnímu nesouhlasu opatrovaného** (po dřívějším nerozhodném postoji) a negativnímu postoji jeho ambulantního psychiatra a dalších odborníků, kteří jsou s ním v pravidelném kontaktu.

V rámci šetření bylo zjištěno, že opatrovaný (trpící schizofrenií) je zdravotně stabilizovaný a sociálně relativně usazený, když **žije v soukromí v nájmu na dobu neurčitou**, je zaměstnán, je v pravidelné péči psychiatra a má sjednanou pečovatelskou službu. Stěžoval si pouze na občasné potíže v sousedských vztazích.

Tento režim klient i zainteresovaní pracovníci **hodnotili jako optimální**. Opatrovník však spatřoval nejlepší zájem opatrovaného v bezpečném prostředí „domova se zvláštním režimem“, kde se aktuálně uvolnilo místo a dlouhodobá žádost opatrovaného o umístění (podaná před lety v jiné situaci) mohla být realizována. Domov byl od místa bydliště vzdálen 130 km. Rozhodnutí o přechodu do domova opatrovník **s odborníky nekonzultoval**. Přitom je při rozhodování o důležitých záležitostech opatrovance povinen konzultovat životní situaci opatrovaného s odborníky, kteří s opatrovaným pracují.

Veřejný opatrovník ještě v průběhu šetření podnětu rozhodl o odkladu nástupu opatrovaného do zařízení. Doporučení, vyplývající z šetření, proto směřovala do budoucna s tím, že s ohledem na závazky plynoucí z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením je v rámci výkonu veřejného opatrovnictví potřeba dbát na **co největší začlenění těchto osob do společnosti**, a to i u osob s trvalým duševním onemocněním. Tomu má odpovídat i výběr co nejméně omezující sociální služby. Není v nejlepší zájmu opatrovaného vytrhnout jej bez závažných důvodů z přirozeného prostředí a umístit jej do vzdáleného institucionálního zařízení.

B.1.3 Proporcionalita způsobu provedení exekuce

Na mého předchůdce JUDr. Pavla Varvařovského se obrátil stěžovatel se žádostí o prošetření postupu Ministerstva spravedlnosti při dohledu nad činností soudního exekutora. Způsob provedení exekuce považoval za **nepřiměřený**, neboť exekutor „zablokoval“ jedenáct jeho nemovitostí v hodnotě několika milionů korun českých (a dále tři běžné účty) pro nezaplacení výživného na syna v celkové výši mírně přesahující 70.000,- Kč.

Bylo zjištěno, že exekutor v dané věci zřídil exekutorské zástavní právo ke všem nemovitostem povinného netvořícím jednotný funkční celek a současně vydal exekuční příkazy k prodeji těchto nemovitostí, a to bez ohledu na výši vymáhané pohledávky s příslušenstvím. Ministerstvo spravedlnosti tento postup exekutorovi nevytklo. Z provedeného šetření vyplynul závěr, dle něhož je nutné vždy posuzovat proporcionalitu cíle exekuce a nutných zásahů do práv povinného. Pokud by k uhrazení pohledávky s veškerým příslušenstvím, i s patřičnou rezervou dle ustanovení 58 odst. 1 exekučního řádu (zákon č. 120/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů), postačovalo zřízení zástavního práva **jen k některým nemovitostem povinného** (k jednomu funkčnímu celku), **je nadbytečné zřizovat zástavní právo i k dalším nemovitostem**, a omezovat tak práva povinného nad míru potřebnou k zajištění práv oprávněného.

Za použití argumentace a *minor ad maius* tyto závěry dopadají i na praxi „automatického“ vydávání exekučních příkazů, nařizujících provedení exekuce prodejem (všech) nemovitostí povinného. **K automatickému nařizování exekuce prodejem (všech) nemovitostí povinného není legitimní důvod.**

Po provedeném šetření byla s Ministerstvem spravedlnosti nalezena shoda na tom, že vydání exekučního příkazu k prodeji nemovitosti nemá pouze zajišťovací charakter, tím spíše je u něj nutné klást důraz na přiměřenost. Ministerstvo spravedlnosti přislíbilo kárně stíhat exekutory za nepřiměřenost způsobu provedení exekuce prodejem nemovitých věcí. Negativní dopady nepřiměřenosti zřizování exekutorského zástavního práva zmírnila novela exekučního řádu, která odstranila zákaz nakládání s majetkem, na němž bylo zřízeno exekutorské zástavní právo.

B.1.4 Změna v užívání části stavby z bytu na kanceláře

Stěžovatel se obrátil na mého zástupce s podnětem na prošetření postupu stavebního odboru Magistrátu města Olomouce (dále jen „stavební úřad“) a nadřízeného Krajského úřadu Olomouckého kraje ve věci změny v účelu užívání části stavby - jednotky bytového domu (z bytu na kanceláře). Stěžovatel upozorňoval na nedostatečně odůvodněnou změnu v aplikační praxi příslušných správních orgánů v průběhu let, kterou považoval za nesprávnou. Problematickou byla též otázka výkladu pojmu „stavba“ ve vztahu k soukromoprávnímu předpisu.

Můj zástupce úvahu správních orgánů označil za zcela nedostatečnou a vytkl jí, že se neopírá o konkrétní a jasnou právní argumentaci. Konkrétně stavební úřad pochybil v tom, že **vydal souhlas se změnou v účelu užívání jednotky bez doložení souhlasů všech vlastníků jednotek** (dle tehdy platného právního předpisu - zákona o vlastnictví bytů č. 72/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů) Šetřené správní orgány navíc porušily principy dobré správy (zejména princip předvídatelnosti a přesvědčivosti), neboť v podobném případě z roku 2007 postupovaly tak, že souhlasy ostatních vlastníků jednotek požadovaly. Odchylku od této praxe nijak neodůvodnily, přestože nedošlo ke změně příslušných ustanovení dotčených právních předpisů. Rovněž z procesního hlediska úřady obou instancí chybně aplikovaly § 127 odst. 3 stavebního zákona (zákon č. 183/2006 Sb., ve znění do 31. prosince 2012), protože posuzovaná **změna se mohla dotknout rovněž práv třetích osob** (ostatních vlastníků jednotek v domě), a proto měl stavební úřad oznamovací proceduru provést v rámci správního řízení.

Můj zástupce daný případ uzavřel mimo jiné i proto, že na něj dopadá nová právní úprava bytového spoluvlastnictví dle nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.), která již nezakládá prostor pro interpretační pochybnosti. V ustanovení § 1208 výslovně zakotvuje, že **do působnosti shromáždění vlastníků jednotek** patří též rozhodování o změně účelu užívání domu nebo **bytu**, a proto bude do budoucna třeba k oznámení změny v účelu užívání jednotky vždy doložit rozhodnutí shromáždění vlastníků jednotek.

B.2 Dohled nad omezováním osobní svobody

V rámci dohledu nad omezováním osobní svobody uskutečnili pracovníci Kanceláře veřejného ochránce práv v prvním čtvrtletí roku 2014 celkem **šest systematických návštěv zařízení**. Proběhly čtyři návštěvy zařízení, jež kromě ubytování zajišťují svým klientům „celodenní péči“. Fakticky v těchto zařízeních žijí osoby závislé na péči, a ta podle mého názoru v daných případech má charakter sociální služby, jež je běžně poskytována v pobytových zařízeních sociálních služeb. Dále proběhla jedna návštěva protialkoholní záchytné stanice, což je zdravotnické zařízení svého druhu. Jedna návštěva byla provedena v policejních celách.

Při realizaci povinností plynoucích z tzv. návratové směrnice proběhlo **sledování průvozu** státní příslušnice Slovenska na mezinárodním letišti Václava Havla v Praze. V tomto případě bylo sledování průvozu výsledkem mezinárodní spolupráce subjektů monitorujících nucené návraty, kdy dohled nad realizací nuceného návratu na území Německa zajišťoval německý dohledový orgán a na území České republiky veřejný ochránce práv.

Proběhla **mezinárodní konference** „Ochrana práv seniorů v instituci, s důrazem na osoby s demencí“. Na ní byla pracovníky Kanceláře veřejného ochránce práv prezentována témata „Medikace s tlumícím efektem v praxi zařízení sociálních služeb pro seniory dle poznatků ochránce ze systematických návštěv“, „Autonomie vůle u klientů s demencí“ a „Zjištění ze systematických návštěv: poskytování stravy osobám s demencí v zařízeních sociálních služeb“. V souvislosti s konferencí proběhlo **odborné setkání zástupců** českého, francouzského, slovenského a polského **národního preventivního mechanismu** a pracovníků slovenského a maďarského ombudsmana. Cílem pracovního setkání bylo sdílení poznatků a praktických zkušeností týkajících se dohledu nad místy, kde se nachází nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě. Diskutována byla celá řada témat, kterými se monitorovací tým ve své práci v současnosti zabývá.

Série systematických návštěv protialkoholních záchytných stanic, které byly provedeny v letech 2013 – 2014, završilo uspořádání kulatého stolu „Aktuální otázky zacházení s osobami na protialkoholních a protitoxikomanických záchytných stanicích“. Účastnili se ho jak zástupci šesti navštívených záchytných stanic, tak odborníci na péči o intoxikované osoby, zástupci z Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva spravedlnosti.

V návaznosti na návštěvy čtrnácti **zařízení sociálních služeb poskytujících péči osobám s demencí**, proběhl kulatý stůl „Doporučení ke zvýšení standardu péče o seniory v pobytových zařízeních sociálních služeb“. Toho se účastnili jak pracovníci navštívených zařízení, tak odborníci z České Alzheimerovy společnosti a České asociace sester, s nimiž ochránce dlouhodobě spolupracuje.

B.3 Ochrana před diskriminací

B.3.1 Diskriminace z důvodu pohlaví – hlavní téma osvěty a výzkumů pro rok 2014 v oblasti rovného zacházení

Své zkušenosti vyplývající z řešení podnětů týkající se genderové diskriminace jsem se rozhodla sdílet s inspekčními orgány, nevládními organizacemi a advokáty, kteří se specializují na problematiku rovného zacházení. Formou kulatých stolů se budu snažit předávat dostupné poznatky, aby všechny uvedené subjekty byly schopny oběti genderové diskriminace poskytnout kvalifikovanou pomoc. Kulatý stůl s inspekčními orgány proběhl v měsíci únoru. Další setkání s nevládním sektorem proběhlo v měsíci dubnu. Setkání s advokáty je plánováno na září tohoto roku.

Dokončím také výzkum, který zahájil můj předchůdce JUDr. Pavel Varvařovský. **Výzkum se týká uplatnění žen na pracovní pozici zdravotnická záchranářka**. V minulosti se totiž bývalý ochránce setkal s podněty žen, které byly soustavně odmítány ze strany potenciálních zaměstnavatelů na uvedenou pozici s odkazem na nařízení vlády č. 361/2007 Sb., které obsahuje tzv. hmotnostní limity pro manipulaci s břemeny (rozdílně pro muže a ženy). Výsledky výzkumu budou známy až ve druhé polovině roku 2014.

V průběhu roku budu bedlivě monitorovat naplnění **tří dílčích doporučení** ochránce z minulosti. První bylo opakovaně adresováno Ministerstvu zdravotnictví a věcně šlo o změny týkající se podzákonné právní **úpravy interrupce** (vyhláška č. 75/1986 Sb., ve znění vyhlášky č. 467/1992 Sb.), která zakládá nerovné zacházení

mezi ženami na základě věku. Druhé doporučení bylo adresováno Ministerstvu práce a sociálních věcí a mělo současné vedení resortu upozornit na nutnost **personálního posílení** a intenzivnějšího metodického vedení (včetně kontinuálního vzdělávání) pracovníků **inspektorátů práce v oblasti** (nejen genderové) **diskriminace**. V dubnu proběhlo s pracovníky oblastních inspektorátů v Kanceláři veřejného ochránce práv první seminář na toto téma. Třetí doporučení se týká **podmínek pro řešení postdoktorových grantů** v rámci Grantové agentury České republiky. Můj předchůdce JUDr. Varvařovský doporučil Grantové agentuře změnu rigidních podmínek s ohledem na sladování osobního a pracovního života vědců a vědkyň. Vzhledem k posledním zprávám z médií mám za to, že diskuze nad tímto tématem je stále otevřená.

Vyvrcholením osvětové aktivity v oblasti diskriminace na základě pohlaví bude dvoudenní **mezinárodní konference** na téma „Sladování osobního a pracovního života (Work-Life Balance)“, která proběhne dne 23. - 24. října 2014 v Kanceláři veřejného ochránce práv. Cílem setkání je nastavit České republice zrcadlo a hledat příklady dobré praxe ze zahraničí, které by bylo možné zapracovat do české legislativy.

B.3.2 Stanovisko Výboru ministrů Rady Evropy – výkon rozsudku D. H. a ostatní proti České republice

Poté, co jsem se seznámila se stavem naplňování shora citovaného rozsudku Evropského soudu pro lidská práva, rozhodla jsem se v souladu s čl. 9 Pravidel Výboru ministrů Rady Evropy pro dohled nad výkonem rozsudků předložit své stanovisko mezinárodnímu orgánu, který je povolán k tomu, aby pravidelně kontroloval, zda členské státy Rady Evropy řádně plní rozsudky Evropského soudu pro lidská práva.

Uvedený krok je **naplněním mé zákonné povinnosti** dle ustanovení § 21 písm. d) zákona o veřejném ochránci práv, podle kterého mám zajišťovat výměnu dostupných informací s evropskými subjekty. Ze stanoviska plyne, že **nejsem spokojena s kroky České republiky v oblasti vzdělávání romských žáků**. Mám za to, že nová vláda musí vyvinout značné úsilí k tomu, aby se romští žáci přestali vzdělávat v redukovaném vzdělávacím programu a měli přístup k plnohodnotnému základnímu vzdělání. Plán opatření „Rovné příležitosti“, na jehož vzniku se v roce 2012 podílel můj předchůdce JUDr. Varvařovský, byl podle mého názoru slibným začátkem po několika letech neochoty postavit se existujícímu problému čelem. Vývoj posledních několika měsíců však ukázal, že prosazení spravedlivého a rovného přístupu ke vzdělání uvedené skupiny žáků stále naráží na četné překážky.

Za zcela zásadní považuji uvedení školských prováděcích předpisů do souladu se školským zákonem, změnu diagnostiky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, změnu financování regionálního školství, personální oddělení vedoucích pracovníků poradenských zařízení a speciálních škol, důslednější monitoring České školní inspekce (jak v poradenských zařízeních, základních školách a jejich přípravných třídách), její intenzivní spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dětí, a v neposlední řadě přepracování rámcových vzdělávacích programů pro základní vzdělávání. Bez provedení těchto opatření se nepodaří prosadit zásadu nediskriminace v českém školství.

B.3.3 Odmítnutí vydání zásilky držitelem poštovní licence

Můj zástupce se zabýval podnětem, předloženým nezletilým stěžovatelem, který si za ušetřené kapesné objednal zboží z internetu. Když si chtěl zásilku osobně vyzvednout na pobočce držitele poštovní licence, byl odmítnut, přestože prokázal svou totožnost platným cestovním pasem. Pracovnice pobočky tvrdila, že dle poštovních podmínek nemůže vydat zásilku osobě mladší patnácti let. Na pobočku proto museli přijít jeho rodiče, kteří zásilku převzali. Stěžovatel si vzápětí podal podnět, neboť mu uvedená praxe přišla nepřiměřená.

Argumenty, předestřené držitelem poštovní licence, nepřesvědčily mého zástupce o zákonnosti postupu při předávání tzv. zapsaných zásilek. Dospěl k závěru, že výše popsaná praxe odporuje nejen antidiskriminačnímu zákonu (zákon č. 198/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů), ale zároveň je v rozporu s právem dítěte na ochranu jeho soukromí (zákaz svévolného zasahování do korespondence dítěte). Doporučil, aby došlo ke změně poštovních podmínek od 1. ledna 2014, mimo jiné i v souvislosti s nabytím účinnosti nového občanského zákoníku.

Praxe, podle níž držitel poštovní licence nevydává osobám mladším patnácti let vybrané druhy zásilek, je přímo diskriminační na základě věku podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. j) ve spojení s ustanovením § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona. Současně se může jednat o správní delikt spočívající v neodůvodněném znevýhodnění části zájemců o poštovní služby ve smyslu ustanovení § 37a odst. 3 písm. c) ve spojení s ustanovením § 33 odst. 4 zákona o poštovních službách (zákon č. 29/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Dítě má právo na ochranu soukromí, pod které se řadí rovněž zákaz svévolného zasahování do korespondence. Aby mohlo dítě své právo aktivně využívat, je nezbytné, aby se ke své zásilce vůbec dostalo. Je proto **nepřijatelné, aby držitel poštovní licence stanovil interní pravidla, kterými by v podstatě právo dítěte omezoval**. Takový zásah je možný výhradně na základě zákona.

Držitel poštovní licence se neztotožnil se závěry mého zástupce a doporučení nepřijal. V dané věci byl proto osloven Český telekomunikační úřad, oprávněný k zahájení správního řízení s držitelem poštovní licence. Český telekomunikační úřad sdělil, že se s výše popsaným právním názorem **ztotožnil**, a přislíbil, že **zjedná v uvedené věci nápravu**.

C. Legislativní doporučení a zvláštní oprávnění ochránce

C.1 Řízení ve věci zrušení ustanovení § 41 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění od 1. ledna 2012

Na základě návrhu Krajského soudu v Hradci Králové Ústavnímu soudu, jsem do uvedeného řízení vstoupila jako vedlejší účastník, a to dle ustanovení § 69 odst. 3 zákona o Ústavním soudu (zákon č. 182/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Navrhovatel ve svém podání poukázal na konkrétní (jím projednávaný) případ, v němž novelizované znění § 41 odst. 1 zákona o zaměstnanosti popřelo legitimní

očekávání žalobce na poskytnutí odpovídajícího hmotného zabezpečení formou podpory v nezaměstnanosti.

S argumentací navrhovatele jsem se ztotožnila a ve svém vyjádření uvedla, že na daný stav již **upozornil předchozí veřejný ochránce práv** ve své Souhrnné zprávě o činnosti za rok 2012, kdy doporučil Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, aby odstranila **nežádoucí důsledek** zkrácení rozhodného období pro posouzení nároku na podporu v nezaměstnanosti u osob dlouhodobě pobírajících nemocenskou dávku.

Ústavnímu soudu jsem sdělila, že **stávající právní úprava popírá právo** na zajištění přiměřeného hmotného zajištění státem při ztrátě zaměstnání (čl. 26 odst. 3 a čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), jelikož v aktuální podobě nenavazuje na systém nemocenského pojištění a **zásadně odporuje legitimnímu očekávání žadatelů**. Právní úprava tak dle mého názoru nemůže obstát v testu rozumnosti, který konstruoval Ústavní soud jako metodologický nástroj k přezkumu zásahu zákonodárce do oblasti ústavně garantovaných sociálních práv.

V neposlední řadě byla k vyjádření pro Ústavní soud připojena též vybraná kazuistika případů, které se váží k dané problematice a kterými se ochránce v minulosti v rámci svých šetření zabýval.

C.2 Řízení ve věci zrušení nařízení města Františkovy Lázně č. 1/2013, zákaz pochůzkového a podomního prodeje

Můj zástupce vstoupil na základě návrhu ředitele Krajského úřadu Karlovarského kraje Ústavnímu soudu do uvedeného řízení jako vedlejší účastník, a to dle ustanovení § 69 odst. 3 zákona o Ústavním soudu. S právní argumentací navrhovatele se však zcela neztotožnil.

Ve svém vyjádření uvedl, že Ústavní soud by měl nařízení posoudit z hlediska zásahu do ústavně zaručených práv, a zabývat se otázkou, zda je obec oprávněna plošně **zakázat** podomní a pochůzkový prodej s **ohledem na** Listinou základních práv a svobod **zaručenou svobodu podnikání**.

Kromě toho poukázal na velmi problematické vymezení pojmu „**pochůzkový prodej**“, jak je definován v čl. 2 předmětného nařízení, kdy se má jednat o jakýkoliv prodej zboží a poskytování služeb s použitím přenosného nebo neseného zařízení nebo z ruky. V tomto případě se **nařízení nepřídržuje tradičního chápání tohoto institutu**, kdy prodejce s neseným zařízením (nebo z ruky) nabízí a prodává zboží, nýbrž fakticky zakazuje rovněž umístění a provozování přenosného zařízení (stánku, pultu, apod.) na určité místo.

D. Ostatní činnost

D.1 Jednání s poslanci

Dne 6. března 2014 jsem jednala s **poslanci Ústavně právního výboru** Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, kteří navštívili Kancelář veřejného ochránce práv v rámci výjezdního zasedání výboru. Jednání se týkalo zejména otázky rozšíření pravomoci veřejného ochránce práv o možnost podávat návrh Ústavnímu soudu na zrušení zákona nebo jeho části a zakotvení veřejné žaloby (actio popularis) do antidiskriminačního zákona.

Veřejný ochránce práv je v současné době oprávněn podávat Ústavnímu soudu návrhy na zrušení podzákonných předpisů a rovněž má právo vstoupit jako vedlejší účastník do řízení před Ústavním soudem v řízení o zrušení zákona nebo jeho části. Osobně jsem přesvědčena, že by ochránce měl mít i možnost sám takové řízení před Ústavním soudem iniciovat.

Veřejná žaloba v diskriminačních sporech je součástí právního řádu šestnácti evropských zemí a dala by veřejnému ochránci práv možnost podat žalobu za oběť diskriminace anebo v případě, kdy by diskriminačním jednáním byla dotčena práva neurčitého počtu osob, či byl ohrožen veřejný zájem.

Velká část jednání s poslanci se zaměřila na aktuální i dlouhodobé problémy vězeňství, s nimiž se veřejný ochránce práv setkává. Toto téma bylo zvoleno kromě jiného i proto, že poslanci předchozího dne navštívili Vazební věznici a ústav pro výkon zabezpečovací detence v Brně, kde se zajímali např. o vliv amnestie na finanční situaci Vězeňské služby České republiky.

D.2 Jednání s ministry a jejich náměstkyněmi

Dne 13. března 2014 navštívil Kancelář veřejného ochránce práv **ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu**. Předmětem jednání byla i v tomto případě zejména diskuse o případném rozšíření pravomocí veřejného ochránce práv (možnost navrhnout u Ústavního soudu zrušení zákona nebo jeho části, možnost podat „actio popularis“ ve věcech diskriminace) a o legislativních doporučeních (zakotvení ochránce v Ústavě, novele zákona o veřejném ochránci práv, novele antidiskriminačního zákona).

Dne 21. března 2014 jsem jednala s **ministřinou práce a sociálních věcí**. Ministřině jsem seznámila s tématy, která by dle mých poznatků měla být ministerstvem v budoucnu řešena. Jedná se například o převedení metodického vedení Úřadu práce zpět na Ministerstvo práce a sociálních věcí, personální situaci na Úřadu práce v oblasti nepojistných sociálních dávek, zastavení výplaty dávek pro pěstouny pečující o dítě závislé na péči, mimořádnou okamžitou pomoc k úhradě doplateků na léky, změnu právní úpravy dávek na bydlení, poskytování sociálních služeb subjekty bez registrace, změnu zákona o sociálních službách.

Dne 28. března 2014 jsem s **první náměstkyní ministřiny spravedlnosti** jednala o přípravě návrhu zákona o bezplatné právní pomoci a návrhu zákona o opatrovnictví, o případné novele zákona o soudech a soudcích. Náměstkyni jsem předložila svá doporučení k novele občanského soudního řádu, upravující oblast exekucí.

D.3 Projekt Společně k dobré správě

Od 1. ledna 2014 realizuje Kancelář veřejného ochránce práv projekt Společně k dobré správě (reg. číslo CZ.1.04/5.1.00/81.00007). Projekt je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

Hlavním cílem projektu je identifikace příležitostí ke **zvýšení efektivity činnosti Kanceláře veřejného ochránce práv** s využitím mezinárodní spolupráce. Bližší informace o projektu a aktivitách uskutečněných v prvním čtvrtletí roku 2014 jsou uvedeny v příloze k této zprávě.

V Brně dne 25. dubna 2014

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv